

Statenmededeling

Onderwerp

Uitvoeringsagenda Mest 80% versie

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS: 5078035

PS: 5087515

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant,

Kennisnemen van

De 80%-versie van de Uitvoeringsagenda Mest

Aanleiding

De directe aanleiding is gelegen in de vaststelling van het [Beleidskader Landbouw en Voedsel](#) door uw Staten op 8 april jl. In het [Statenvoorstel 17/22 A](#) is aangekondigd dat het beleidskader Landbouw en Voedsel 2030 nader wordt uitgewerkt in twee Uitvoeringsagenda's (Mest en Landbouw en Voedsel). De uitvoeringsagenda Landbouw en Voedsel is door GS vastgesteld op 31 mei 2022. Door uw Staten is op 8 april bij [amendement](#) een (aanvullende) Memo gedeputeerde 'Kringlooplandbouw: Brabant bemest beter' vastgesteld en als onderdeel van het beleidskader toegevoegd. De uitvoeringsagenda Mest geeft uitwerking aan het mestbeleid, met kringloopbouw landbouw als uitgangspunt, zoals opgenomen in het beleidskader en de Memo Kringlooplandbouw.

In het [addendum](#) op het Brabants bestuursakkoord in 2021 is opgenomen dat kringlooplandbouw het uitgangspunt vormt voor de uitvoeringsagenda Mest. En is opgenomen dat op basis van de deze uitvoeringsagenda Mest vervolgens samen met de regio's een planMER uitgevoerd wordt om te komen tot regionale afspraken over mestbewerkingslocaties en onderliggende voorwaarden.

De regio's in Noord-Brabant hebben in 2020 samen met de waterschappen en de provincie het initiatief genomen om via een planMER te komen tot locatiebeleid voor mestverwaardingsinstallaties in Brabant. Deze planMER is medio 2021 door de provincie Noord-Brabant getemporiseerd om - in samenhang met een op te stellen beleidskader Landbouw en Voedsel 2030 - eerst een Uitvoeringsagenda Mest op te stellen met kringlooplandbouw als uitgangspunt.

Met deze uitvoeringsagenda mest beogen we:

- het handelingsperspectief voor mest te schetsen, gebaseerd op kringlooplandbouw;
- het handelingsperspectief voor overlastsituaties te bepalen met het oog op een veilige en aangename leefomgeving;
- de uitgangspunten te bepalen voor een Plan-MER Mestbewerkingslocaties. Zoals de hoeveelheid mestvervaardingscapaciteit en het type mestvervaardingsinstallaties in de provincie Noord-Brabant.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Deze Uitvoeringsagenda Mest moet duidelijk maken wat o.a. de gevolgen zijn van kringlooplandbouw voor de hoeveelheid mestverwaarding en het benodigde type mestvervaardingsinstallaties in de provincie Noord-Brabant.

In de voorliggende 80%-versie is de benadering van mest op basis van het sluiten van kringlopen beschreven, een eerste uitwerking gegeven aan het kwantitatief benaderen van het mestvraagstuk en van de benodigde aanpak en het instrumentarium. Tevens wordt de toezegging van gedeputeerde van 9 november 2018 afgedaan. Er is destijds namelijk toegezegd te onderzoeken hoe de mestmarkt in Nederland en Brabant kan worden geoptimaliseerd vanuit de gedachte kringlopen te willen sluiten.

Door de recente geopolitieke ontwikkelingen zijn de ambities van de Europese en Nationale overheid ten aanzien van de productie van biogas enorm toegenomen. In het Klimaatakkoord is de ambitie uitgesproken om in Nederland 2 miljard m3 biogas te gaan produceren.

Afhankelijk van de landelijke ontwikkelingen ten aanzien van de productie van biogas uit mest en/of andere biomassa bronnen zal de provincie Noord-Brabant haar eigen positie en agenda hierin gaan bepalen. Voor nu laten wij deze ontwikkeling daarom in deze uitvoeringsagenda buiten beschouwing.

Deze geopolitieke ontwikkelingen zijn ook van invloed op de mestmarkt. Kunstmest is duur en schaars geworden en dat heeft ook invloed op de vraag naar onbewerkte en bewerkte dierlijke mest ter vervanging van kunstmest. In Europees verband is het voornemen om bemestingsnormen ten gunste van dierlijke mest te verruimen en de procedure voor toelating van RENURE-producten te versnellen. Deze laatste ontwikkeling is nog niet kwantitatief meegenomen in deze 80% versie van de UA Mest. Kunstmestvervangers uit dierlijke mest worden aangeduid via het begrip RENURE, wat staat voor REcovered Nitrogen from manURE.

Bevoegdheid

Het behoort tot de bevoegdheid van ons college om een Uitvoeringsagenda, volgend op een door uw Staten vastgesteld beleidskader op te stellen.

Kernboodschap

Voor het behalen van natuur-, water-, klimaat-, stikstof- en circulariteitsdoelen is kringlooplandbouw randvoorwaarde. De waardevolle stoffen in dierlijke mest zijn onmisbaar in een kwaliteit gedreven kringlooplandbouw. Met de Uitvoeringsagenda Mest wordt de koers uitgewerkt voor mest binnen de kringlooplandbouw in een gezonde leefomgeving.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Er zijn drie sporen die zeker tot 2030 naast elkaar lopen. Het spoor van de kwaliteit gedreven systemen van kringlooplandbouw op basis van het aan de bron scheiden van mest en het produceren van bodemverbeteraars en kunstmestvervangers en het spoor van de biologische landbouw. Samen worden ze de dominante systemen. Het andere spoor, drijfmestsystemen, wordt uitgefaseerd omdat drijfmest een bron is van mineralenverliezen door emissie en een bron is voor geuruitstoot van stal tot akker.

Dit betekent dus een transitie van een drijfmest- en kunstmest gedreven systeem naar kwaliteit gedreven systemen. In de kringloop worden circulaire grondstoffen (mest en reststromen) optimaal benut en de verliezen/emissies geminimaliseerd zonder overlast voor de omgeving. Kringlooplandbouw legt de verbinding met de omgeving (bodem, natuur, landschap, keten, consument, samenleving) en is gezond voor mens en dier met een vitaal toekomstperspectief voor boer en keten.

Tegen deze achtergrond wordt op nationaal niveau verwacht dat de mineralenbehoefte voor plantaardige teelten in de komende jaren groter zal zijn dan het mineralen-aanbod beschikbaar uit dierlijk mest. In Brabant zal ondanks de fors dalende veestapel ook in 2030 meer mineralen uit dierlijke mest beschikbaar hebben dan benodigd voor gewasbehoefte in Brabant. Brabant beschikt over binnen Nederland richting 2030 schaarser wordende waardevolle mineralen en organische stof.

Kernpunten

De omslag van een drijfmest en kunstmest gedreven systeem naar een kringloop gedreven systeem waarin mest wordt opgewerkt tot waardevolle grondstof leidt tot een afname van emissies op de akker en in de stal en is nodig om de klimaat-, natuur-, bodem- en waterkwaliteits- en milieudoelstellingen te halen.

1. Hoofddlijn: dierlijke mest is een belangrijke schakel in de kringlooplandbouw.

Voor het behalen van de natuur-, water-, klimaat- en stikstofdoelstellingen is de omschakeling naar kringlooplandbouw randvoorwaarde.

Met de Uitvoeringsagenda Mest wordt de koers uitgewerkt waarbij mest als circulaire grondstof optimaal wordt benut en de verliezen/emissies worden geminimaliseerd. Deze benadering betekent:

- Alle mest bewerken voor het produceren van hoogwaardige meststoffen/mineralen, energie en materialen met uitzondering van natuurinclusieve en biologische bedrijven.
- In de hele keten van stal tot akker worden de emissies (met name van stikstof en fosfaat) naar het milieu verminderd, in het bijzonder om de

vermesting van de natuur te verkleinen en uitspoeling naar grondwater te voorkomen.

- Bijdrage aan de reductie van broeikasgassen en klimaatopgave.
- Benutting van nutriënten uit dierlijke mest verhogen middels verwaarding tot hoogwaardige meststoffen geschikt voor precisiebemesting.
- Bodemverbetering en duurzame benutting van mineralen door precisiebemesting, in het bijzonder ook in gebieden waar in het verleden sprake was van overbemesting.
- Het sluiten van kringlopen op niveau van Noordwest-Europa en waar mogelijk ook al op meer regionaal niveau.
- Brabant blijft een broedplaats voor kansrijke oplossingen voor mestverwaarding.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

2. *Bewerking van alle mest is nodig om kringlopen te sluiten*

Mest is een waardevolle grondstof in een circulaire samenleving. De benadering van mest op basis van het sluiten van kringlopen vraagt om bewerking van alle mest, zodat waardevolle grondstoffen in dierlijke mest beschikbaar komen voor de teelt van gewassen en (o.a. door precisiebemesting) bodem- en waterkwaliteit verbeteren.

We maken in de uitvoeringsagenda onderscheid in drie vormen van mestbewerking:

- A. Basale behandeling en bewerking op de veehouderijbedrijven;
- B. Geavanceerde mestbewerking;
- C. Mestverwaarding: geconcentreerde eindbewerking.

Op 8 april 2022 is toegezegd om de aangehouden motie [M32-2022](#) m.b.t. het onderzoeken van de wenselijkheid van het bewerken van alle mest mee te nemen in de Uitvoeringsagenda Mest. Dit onderzoek liep al en is input geweest voor deze uitvoeringsagenda. De beantwoording van de motie is in de vorm van een samenvatting als bijlage bij deze statenmededeling gevoegd.

Door mestbewerking zorgen we ervoor dat de in mest aanwezige nutriënten niet verloren gaan tijdens opslag, bij of na aanwending van drijfmest. De benutbaarheid van mineralen in drijfmest is minder vergeleken met bewerkte mest en ook minder vergeleken met kunstmest.

In de biologische landbouw is mineralenbenutting uit dierlijk mest met minimale verliezen onderdeel van het systeem. Kunstmest is niet toegestaan en het denken en handelen vanuit natuurlijke kringlopen is een basisprincipe. Een basale behandeling van mest op het boerenbedrijf is al onderdeel van biologische praktijken en om die reden is geen vorm van geavanceerde en/of geconcentreerde mestbewerking noodzakelijk.

Vanuit deze benadering verschuift het karakter van de mestbewerking van een kwantitatieve (afval)verwerking van het mestoverschot, naar een kwalitatieve opwerking van mest tot waardevolle grondstoffen, met minimale emissies en risico's voor gezondheid. Deze grondstoffen zullen met name ingezet worden als kunstmestvervanger en bodemverbeteraar.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

De mineralenbehoefte vanuit het gewas kan dan vanuit het kringloopperspectief maximaal ingevuld worden met waardevolle producten gemaakt vanuit dierlijke mest. In de Uitvoeringsagenda Mest nemen we daarom niet meer het (drijf)mestoverschot maar de gewasbehoefte als vertrekpunt.

3. *Binnen Brabant en binnen Brabantse gemeenten zijn er mogelijkheden om mineralenkringlopen beter te sluiten en het kunstmestgebruik te verminderen, door mineralen en organische stof in dierlijk mest op te werken tot voor akkerbouwers bruikbare en gevraagde producten.*

Momenteel zijn er zowel voor de hele provincie als in de regio's Noordoost- en Zuidoost-Brabant en deels Midden-Brabant per saldo meer mineralen uit dierlijke mest beschikbaar dan nodig is voor de daar geteelde gewassen. Uitzondering is de regio West-Brabant en deels ook in Midden-Brabant: hier is de behoefte aan mineralen voor de daar geteelde gewassen groter dan de beschikbare mineralen uit dierlijke mest. Herverdelen van geproduceerde mineralen is nodig om de gewasbehoefte in alle gemeenten te kunnen voorzien van mineralen uit dierlijke mest en daarmee kunstmest te kunnen vervangen.

4. *Brabant beschikt richting 2030 over binnen Nederland schaarser wordende waardevolle mineralen en organische stof. Ook bij een terugloop in de omvang van de veestapel zijn er in Noord-Brabant meer mineralen uit dierlijke mest beschikbaar dan nodig vanuit de Brabantse gewasbehoeften*
Op Nederlandse schaal wordt in de (nabije) toekomst de mineralenbehoefte vanuit gewassen groter dan de beschikbaarheid van mineralen uit dierlijke mest. Bij herverdeling van dierlijke mineralen over Nederland kan Brabant in samenwerking met andere provincies een rol spelen. Deze herverdeling zal bijdragen aan het vervangen en verminderen van kunstmestgebruik binnen Nederland, aan het beter sluiten van kringlopen op nationaal niveau en daarmee aan het verbeteren van de bodem- en waterkwaliteit. Het gebruik van kunstmestvervangers en bodemverbeteraars uit Brabant draagt bij aan het verminderen van de afhankelijkheid van import van mineralen en het terugdringen van het kunstmestgebruik. We gaan samenwerking met tekortgebieden in andere provincies stimuleren om te komen tot een herverdeling van mineralen. Belangrijke tekortgebieden zijn de provincies Zeeland, Zuid-Holland en Flevoland.

5. *Hoeveel mestbewerking is er nodig?*

De (drijf)mestproductie van varkens en koeien in Brabant bedraagt in 2020 ruim 9,5 miljoen m³. Onder de huidige mestregelgeving kan hiervan ongeveer de helft worden geplaatst op landbouwgronden in Brabant, waardoor er sprake is van een drijfmestoverschot van 4,6 miljoen m³. Volgens de landelijke regels moet dit overschot afgezet worden buiten de Nederlandse landbouw. In de praktijk komt dit neer op export naar nabijgelegen akkerbouwgebieden in het buitenland, al dan niet bewerkt. De totaal vergunde mestbewerkingscapaciteit bedraagt 2,1 m³. De huidige operationele mestbewerkingscapaciteit wordt geraamd op 1 tot 1,5 miljoen m³ drijfmest.

Voor 2030 is de prognose dat de varkens en koeien in Brabant zo'n 5,2 miljoen m³ drijfmest produceren. Dit is 45% minder dan de 9,5 miljoen m³ in 2020. Daarbij is er van uitgegaan dat de mest van biologische veehouderijen niet bewerkt hoeft te worden (15%) en een afname van het aantal dieren van 30% (doorwerking Rijksbeleid en Nitraatrichtlijn).

Wanneer in 2030 alle drijfmest een vorm van bewerking of behandeling nodig heeft, dan zal dit dus gaan om voor 5,2 miljoen m³ mest. Verondersteld wordt dat de helft hiervan (2,6 miljoen m³) bewerkt wordt op de grotere veehouderijen tot bodemverbeteraars en kunstmestvervangers. De andere helft van de drijfmest wordt geproduceerd op relatief kleine veehouderijen. Deze veehouderijen kunnen de dikke fractie aanbieden aan mestbewerkingsinstallaties op verzamellocaties. Hiervoor is een bewerkingscapaciteit nodig voor het volume van 2,6 miljoen m³ drijfmest (drijfmest equivalenten). Dit komt overeen met capaciteitsbehoefte van zo'n 1,1 miljoen m³ dikke fractie van aan de bron gescheiden mest.

Mestverwerking op de boerderij wordt steeds beter bereikbaar als gevolg van het beschikbaar komen van robuuste concept oplossingen en door een nieuwe SDE+++ regeling.

In de periode naar 2030 zullen twee parallel lopende sporen ontstaan. Het drijfmest gedreven systeem dat geleidelijk wordt overgenomen door het kringloop gedreven systeem op basis van de dikke fractie van aan bron gescheiden mest. Het verloop van deze periode is afhankelijk van het Rijksbeleid, de afbouw van drijfmestsystemen en de mate van implementatie van brongerichte innovatieve stal- en mestbewerkingssystemen.

De huidige mestbewerkingscapaciteit van 1 tot 1,5 miljoen m³ in Brabant lijkt op het eerste gezicht redelijk overeen te komen met de gewenste mestbewerkingscapaciteit in 2030. Echter, de huidige mestbewerkingscapaciteit is gebaseerd op het verwerken van drijfmest. De huidige mestbewerkingsinstallaties zijn (nog) niet (allemaal) geschikt voor het nieuwe spoor van mestverwaarding in kringloopperspectief. De bestaande

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

capaciteit moet (deels) worden gemoderniseerd en/of uitgebreid of vervangen worden door nieuwe capaciteit.

We onderzoeken hoe we o.a. met ons vergunningenbeleid deze transitie kunnen stimuleren en faciliteren.

Ook bij het kringloop-gedreven systeem blijft het uitgangspunt dat er niet meer mestbewerkingscapaciteit zal worden vergund, dan nodig is voor de (krimpende) veestapel in Brabant.

Op 8 april 2022 is *M33* aangenomen. Hierin wordt opgeroepen om te onderzoeken wat de mogelijkheden zijn voor het afgeven van tijdelijke vergunningen voor mestbewerking en te onderzoeken of een eventuele opruimverplichting meegenomen kan worden in deze vergunningen. Het onderzoek is uitgevoerd en treft u als bijlage bij deze statenmededeling aan. Uitkomst van dit onderzoek is dat het voor wat betreft mestbewerkingsinstallaties het alleen mogelijk is om te werken met tijdelijke vergunningen in het ruimtelijk spoor bij afwijken van het bestemmingsplan.

6. *Mest en haar impact op de leefomgeving, gezondheid en natuur*

Daar waar het gaat om emissies uit mest vinden deze voor de ene helft plaats in of bij de stal en voor de andere helft plaats op de akker. Tot nu toe lag de aandacht voornamelijk op het reduceren van emissies rond stallen.

We onderscheiden in deze uitvoeringsagenda drie categorieën van mestbewerking. Elk van deze categorieën heeft andere effecten op de leefomgeving, gezondheid en natuur. Ze dragen ten opzichte van de huidige situatie alle drie bij aan verbetering van de impact op de leefomgeving.

Met name de basale behandeling op het boerenbedrijf maakt de mest zo spoedig mogelijk emissiearm, waardoor de kans op overlast naar de omgeving in de gehele mestketen fors vermindert. Deze basale behandeling op het boerenbedrijf levert een belangrijke bijdrage aan emissiereductie ten gunste van de natuur en leefomgeving, zowel in de omgeving van de boerderij als in de omgeving van de akker.

Het nieuwe type mestbewerking op verzamellocaties heeft door een geheel andere procestechnologie veel minder emissies en impact op de leefomgeving, dan de huidige drijfmestbewerkingsinstallaties.

Bij mestbewerking dienen gezondheidsrisico's op een aanvaardbaar niveau te liggen. We hebben geen aanleiding om te veronderstellen dat dit nu niet het geval is. Echter uit voorzorg laten we door het RIVM een onderzoek uitvoeren naar potentieel risicovolle micro-organismen in lucht afkomstig van mestverwerkingsinstallaties.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Jaarlijks komen bij de Milieuklachten Centrale 17.000 tot 20.000 klachten binnen. Circa. 8.000 klachten gaan over geurhinder. Hiervan heeft ongeveer een kwart een relatie met locaties, waar mest, compost of veevoer wordt bewerkt. In 2021 werd het merendeel van die klachten gekoppeld aan twee locaties voor mestbewerking. Er zijn in Brabant nu in totaal ca. 100 mestbewerkingsinstallaties in bedrijf.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Het systeem voor het melden en monitoren van overlast wordt verder geoptimaliseerd zoals is bedoeld in het provinciale Instrumentele Kader VTH.

7. *Gekozen voor een actieve provinciale rol*

Transitie kost tijd, zowel de voorbereiding als inzet van instrumenten.

In de eerste fase (2022-2023) zal de aanpak vooral zijn gericht op het versnellen van de gewenste omschakeling en het aanpakken van actuele overlast.

In de volgende fase (2024 en verder) zal een mix van stimuleren en verordenen moeten borgen dat niet passende praktijken worden uitgefaseerd, zodat er volop ruimte is voor doorontwikkeling van gewenste ontwikkelingen met locatie specifiek maatwerk. De activiteiten die hiermee samenhangen worden niet geprogrammeerd in deze Uitvoeringsagenda. Deze Uitvoeringsagenda heeft betrekking op 2022 en 2023.

De aanpak voor 2022-2023) kent 3 hoofdlijnen:

- A. Stimuleren van implementatie en innovatie
- B. Mestbewerkingslocaties, vergunningverlening, toezicht en handhaving
- C. Inzet op samenwerking

A. Stimuleren van implementatie en innovatie

We zetten enerzijds in op het versnellen van de implementatie van gewenste innovaties voor mestbewerking, zodat bewezen waardevolle systemen breed beschikbaar komen. Anderzijds zetten we in op innovaties voor mestaanwending in de akkerbouw en op grasland vanuit onder andere het programma 'Brabant Bemest Beter fase 2', Boerderij van de Toekomst en BodemUP 2.0.

Het is van belang om experimenteerruimte te bieden en innovatie- en demoprojecten te faciliteren, waarbij wordt ingezet op financiering met rijks- en Europese middelen. Daarnaast vergt de voorgestelde inzet op benutting van kwalitatief hoogwaardige dierlijke mest in kringloopbemesting een integrale innovatieagenda met ontwikkeling van daarop ingerichte duurzame (brongerichte) stalsystemen en daarop aangepaste bemestingspraktijken, waar nodig geschakeld met passende mestbehandeling, mestbewerking en mestverwaarding.

B. Locaties voor mestbewerking, vergunningen, toezicht en handhaving

We zorgen dat mestbewerking op verzamellocaties zo goed als mogelijk past in onze leefomgeving door een tweesporenbeleid:

1. het zoeken naar geschikte locaties en
2. borgen dat de bedrijven op verzamellocaties geen overlast voor hun omgeving veroorzaken.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Nieuwe locaties voor mestbewerking

Na vaststelling van de 80% versie UA Mest wordt het traject van de planMER mestbewerkingslocaties weer opgestart. De planMER is er op gericht om te onderzoeken wat de meest geschikte locaties zijn voor mestbewerking.

Uitgangspunt voor de planMER is het verwerken van de zogeheten dikke fractie op verzamellocaties. Voor wat betreft de veestapel wordt er gewerkt met scenario's met een bandbreedte in de omvang.

Hierbij worden – in ieder geval - twee scenario's onderzocht:

- a. Een scenario waarbij het huidige beleid, zoals vastgelegd in de IOV, uitgangspunt is.
- b. Een scenario waarbij, naast het huidige beleid ook wordt onderzocht wat geschikte locaties in het buitengebied zijn.

De planMER zal weer in samenwerking met de gemeenten, waterschappen en regio's worden opgepakt. Ook de uitkomsten zullen met de regio's worden besproken. Deze bieden de basis voor het maken van regionale afspraken en mogelijke onderliggende afspraken.

Inzet van VTH voor het borgen van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving

De kaders in de Omgevingsverordening zijn leidend voor het toelaten van de functie voor mestbehandeling in het gemeentelijke omgevingsplan. En dat omgevingsplan is weer bepalend voor de vergunningverlening.

Een belangrijke randvoorwaarde voor (draagvlak voor) de transitie is het borgen van een veilige en gezonde leefomgeving en het zoveel mogelijk oplossen van situaties, waarbij er sprake is van (geur)overlast in de directe omgeving bij huidige mestbewerkingsinstallaties. De herziening van de beleidsregel industriële geur zal in belangrijke mate de vergunningverlening voor grootschalige mestbewerkingslocaties beïnvloeden. Naar verwachting zal in 2022 de geactualiseerd beleidsregel Industriële geur worden vastgesteld en zal dan als basis dienen voor de vergunningverlening. Hierbij worden de gevallen waar op dit moment sprake is van overlast, als eerste opgepakt.

Mestverwaarding zal leiden tot de komst van nieuwe technologieën, waarvan de milieu-impact moeilijker te voorspellen is. Daarom zullen we innovaties op het vlak van monitoring door sensortechniek gaan benutten voor VTH om de bescherming van de leefomgeving beter te kunnen borgen.

We streven ernaar om bij de vergunningverlening van grootschalige mestbewerkinginstallaties een verplichting op te nemen om te meten en jaarlijks te rapporteren over de milieu impact (net als bij andere risicovolle industriële bedrijven).

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Naast de huidige inzet van VTH als het gaat om het borgen van een veilige en fysieke leefomgeving, zetten we de komende periode in op:

- het uniformeren van de werkwijzen van de omgevingsdiensten bij vergunningverlening, toezicht en handhaving;
- het versterken risicogericht toezicht;
- de bestaande overlast aanpakken door mediation;
- het bevorderen van bovenwettelijke maatregelen.

Met de Uitvoeringsagenda mest streven we er naar om door het produceren van gewilde mestproducten (bodemverbeteraars en kunstmestvervangers) een positieve prijs op de mestmarkt te bereiken. Dit draagt bij aan het wegnemen van prikkels tot mestfraude. Daarnaast blijven we inzetten op het tegengaan van mestfraude, onder andere via het toepassen van Gebiedsgericht Handhaven Mest samen met onze handhavingspartners hiervoor in Brabant en in Den Haag .

We roepen het Rijk op in te zetten op het vergroten van kennis als het gaat om een gedegen VTH-proces. Het is wenselijk actueel inzicht te ontwikkelen en te houden in mogelijke effecten op de leefomgeving van nieuwe bewerkingstechnieken en hoe de adequate werking hiervan geborgd kan worden in het VTH-spoor. Daarbij hoort ook het vereenvoudigen van de versnipperde bevoegdheden als bevoegd gezagen als het gaat om mestverwerking onder het meststoffenrecht en het omgevingsrecht.

C. Inzet op samenwerking

Ons college kiest voor een proactieve aanpak met de UA Mest. Daarbij pakken we de hierboven beschreven activiteiten zelf op. Tegelijkertijd verwachten we van andere partijen dat zij andere maatregelen vormgeven.

Zo:

- Beogen we de financiering van innovatie-activiteiten in belangrijke mate door fondsen van het Rijk en Europa te laten plaatsvinden en zoeken ook naar een verdere samenwerking op het vlak van innovatie;
- Hebben we behoefte aan experimenteerruimte op enkele terreinen;
- Is het aan het Rijk en Europa om meer ruimte toe te laten voor dierlijke mest binnen de totale gewasbehoefte;
- Verwachten we van sector- en ketenpartijen dat zij het concept van een keurmerk voor mest vormgeven.
- Stellen we een lobby agenda op voor de samenwerking met het Rijk.

In deze bestuursperiode zal de eerste fase van de uitvoeringsagenda ter hand worden genomen en volgt een doorkijk naar de tweede fase vanaf 2024.

De middelen voor uitvoering beperken van zich tot en met 2023.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Consequenties

We zien dat beleid en vergunningverlening steeds vaker juridisch worden aangevochten. Dit brengt juridische onzekerheid mee voor ondernemers en voor de uitvoering. Bij onzekerheid kunnen boeren en mestbewerkers terughoudend zijn in het investeren in een toekomstbestendige en duurzame bedrijfsvoering.

We proberen deze onzekerheid te verminderen door specifiek te duiden waar bezwaren en rechtelijke uitspraken betrekking op hebben om te voorkomen dat ze een onnodig bredere werking krijgen.

We zien ook dat regelgeving niet altijd wordt nageleefd of dat toezicht geïntensiveerd moet worden. Hiervoor gaan we investeren in goede communicatie via verschillende kanalen en zal de hiervoor benodigde handhavingscapaciteit worden gezien.

Europese en internationale zaken

N.v.t.

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

Communicatie

Er is een gefaseerde communicatie-aanpak uitgewerkt die toegespitst wordt op de verscheidene doelgroepen. Uitgangspunt is dat betrokkenen zich goed geïnformeerd voelen en dat de zorgvuldigheid van het proces zichtbaar wordt gemaakt. Een goede dialoog, tekst en uitleg over de Uitvoeringsagenda Mest vragen om persoonlijke toelichting. Daarom wordt gekeken welke momenten – zowel bestuurlijk als ambtelijk – benut kunnen worden om het onderwerp te agenderen en deze toelichting te bieden. Daarnaast zetten we in op een bredere communicatie aanpak, gericht op het op niveau brengen van de kennis over mest(bewerking) in Brabant en vergroting van de bewustwording van de ontwikkelingen op het gebied van kringlooplandbouw.

Financiën

Onder het beleidskader Landbouw en Voedsel 2030 hangen twee uitvoeringsagenda's, namelijk voor Landbouw en Voedsel en voor Mest. In de UA Landbouw en Voedsel is budget beschikbaar gesteld voor de UA Mest. Dit betreft eenmalig € 800.000 voor de jaren 2022 en 2023. Daarmee heeft elke UA zijn eigen budget. Dit budget wordt gekoppeld aan de pijler Economisch meest duurzaam binnen het Programma Landbouw en Voedsel.

Vervolg

In de agendavergadering van 11 april 2022 hebben uw Staten ingestemd met het bespreken van de 80% versie van de Uitvoeringsagenda Mest in een oordeelsvormende themabijeenkomst op 1 juli 2022. Met in achtneming van uw reflecties en aandachtspunten wordt deze 80% versie van de uitvoeringsagenda Mest uitgewerkt ten behoeve van vaststelling van de definitieve uitvoeringsagenda Mest na de zomer. Deze wordt ter kennisname aan uw Staten aangeboden. Daarnaast wordt de planMER Mest deze zomer opnieuw in gang gezet.

Bijlagen

1. Uitvoeringsagenda Mest 80%-versie
2. Mogelijkheid en wenselijkheid tijdelijkheid vergunningen; (nav M33-2022)
3. Waarom alle mest bewerkt moet worden; (navM32-2022)
4. NCM Analyse marktontwikkelingen mestbalans 2030 NL

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

De voorzitter,

De secretaris,

Datum

7 juni 2022

Documentnummer

GS : 5078035

PS : 5087515

mr. I.R. Adema

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: de heer A.F. Meulepas, (06) 2774 5053,
ameulepas@brabant.nl.

Opdrachtnemer: de heer H. Gerbers (06) 1830 3351
hgerbers@brabant.nl